

PROFIL UMANIST– 100 de puncte

Citește textul propus și scrie răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

În seara premierei, toată protipendada Istanbulului și crema agențiilor de informații ale Europei răscolite de război se aflau în sala noului Teatru de Vară „Taxim”. Spectatorii ascultau în liniște și aplaudau politicos la sfârșitul fiecărui număr. În culise, Maria își strângea chimirul bătut cu mărgelile și arunca din când în când câte o privire în sală.

Când intră pe scenă împodobită cu scoarțe oltenești, înconjurată cu fetele ei înveșmântate în straie populare ca niște flori, Maria știa că nu va ajunge până la ei. Ceva greu de deslușit o separa de turcii aceștia în costume de seară, cu diamante la butoni și fesuri roșii cu canafi. Își începu momentul cu *Mărioara de la Gorj*, derutând taraful, care pregătise altă ordine a cântecelor, nădăjduind că ritmul săltat îi va înveseli și-i va convinge să renunțe la etichetă și să se bucure de viață. Sala asculta însă într-o tăcere respectuoasă și aplauda fix de cinci ori la sfârșit. Ochii Mariei căpătară culoarea apelor de munte când e cerul înnorat. Nimeni niciodată nu rămăsese atât de țeapăn după un cântec al ei.

Oamenii sunt făcuți din faptele lor, din întâmplările prin care trec în viață și din alegerile pe care le fac la răscruci. Maria înțelesese de mult asta și de aceea primea orice îi intra în viață cu bucurie, căci urma să i se adauge vechii Marii și să o ducă spre una nouă.

Înfrângeri însă nu-i dăduse viața până acum, ori poate că ea alesese numai acele lupte pe care știa că le va câștiga. Cea dintâi seară de la „Taxim” stârni în ea furtuni despre care nu putu vorbi mulți ani...

...Seara nu mai îmbracă fota și ia, ci o rochie cu fustă bogată. În locul scoarțelor oltenești ceru pe scenă perne turcești. Avea să-i scoată din apele lor. Avea să facă una cu pământul toate acele ziduri invizibile care-i protejau de propriile lor furtuni și avea să le răscolească inimile până când nu va mai fi rămas nimic ascuns față de ea.

Intră pe scenă dreaptă, cu pasul măsurat al celui care știe că va birui, pregătită să arate înțelepciune și îngăduință învinșilor ei. Sala își potoli murmurul și privi cu nedumerire reținută la bătrânul muzicant de pe pernă. Atunci când și ultima șoaptă se stinse, Maria se așeză turcește alături de muzicant, făcând rochia roată în jurul ei. Primele sunete ieșiră din burduful bătut de vreme al turcului ascuțite ca un vaiet prelung, apoi se îndulciră și începură a semăna cu glasul imamului care repeta legănat chemarea la rugăciuni, cu numele pe care femeia îl cânta peste mahalaua de dincolo de golf și cu apele Bosforului lovind ritmic digurile dinspre răsărit.

Prin ochii turcilor din Teatrul „Taxim” trecură dorurile ienicerilor morți de tineri pe toate câmpurile Europei, la poalele unor cetăți necunoscute.

Maria începu să cânte pe limba lor, umplând sala cu glasul ei adânc, cântecul preferat al președintelui Atatürk, *Şahane gözleri*. Atatürk murise cu trei ani în urmă, lăsând turcii din toate clasele sociale

îndurerăți și puțin speriați de cele ce vor urma. Cântecul lui înălțat pe neașteptate de glasul de clopot al acestei femei care venise pe scenă cu un lăutar din mahalaua orașului clătină sala...

...Tăcerea sălii nu mai avea acum nimic din politețea serii trecute. Respirau neregulat, se priveau unii pe alții căutând sprijin pentru încercările prin care-i trecea Maria, iar paharele curate pregătite pe mesele de serviciu de ospătari se aburiră. Când Maria isprăvi cel dintâi cântec, spectatorii săriră de pe scaune și izbucniră în urale și aplauze așa cum pe străzi izbucnesc revoluțiile.

(*Maria Tănase: o fântână pe un drum secetos* de Simona Antonescu)

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p>Rescrie, din lista propusă, un sinonim contextual adecvat pentru lexemul <i>deslușit</i>, argumentându-ți alegerea într-un enunț.</p> <p><i>Distins, deosebit, recunoscut, observat, văzut, conturat, limpezit, lămurit, clarificat, edificat, înțeles, explicat.</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2	<p>Alcătuiește câte un enunț cu următoarele expresii, la orice formă:</p> <p><i>a fi cu limba de miere</i> _____</p> <p>_____</p> <p><i>a nu vorbi aceeași limbă</i> _____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	<p>Ilustrează, în câte un enunț, sensul figurat al cuvintelor: <i>glas, chemare</i>.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	<p>Identifică tipul uman reprezentat de personajul Maria Tănase, susținându-ți afirmația cu două citate din fragment, comentate în câte un enunț.</p> <p>Tipul uman _____</p> <p>Citate și comentarii</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

5	<p>Comentează, în text coerent de 6-7 rânduri, sugestia unei figuri de stil din secvența: <i>Respirau neregulat, se priveau unii pe alții căutând sprijin pentru încercările prin care-i trecea Maria, iar paharele curate pregătite pe mesele de serviciu de ospătari se aburiră. Când Maria isprăvi cel dintâi cântec, spectatorii săriră de pe scaune și izbucniră în urale și aplauze așa cum pe străzi izbucnesc revoluțiile.</i></p> <p>Secvența selectată: _____ Figura de stil _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
6	<p>Analizează, într-un text coerent de 6-8 rânduri, motivul literar al cântecului în textul dat, în raport cu același motiv dintr-un alt text din literatura română (numește textul și autorul, citează din textul ales).</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
7	<p>Schițează, într-un text coerent, în spațiul propus, portretul moral al interpretei Maria Tănase, numind două trăsături, susținute cu exemple din fragmentul analizat.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
8	<p>Determină, în text coerent de 5-6 rânduri, atitudinea spectatorilor față de interpreta Maria Tănase, susținându-ți opțiunea cu două citate din fragmentul propus.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

9	<p>Interpretează, în două enunțuri dezvoltate, valoarea stilistică a lexemului <i>adânc</i> din enunțul <i>Maria începu să cânte pe limba lor, umplând sala cu glasul ei adânc.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
10	<p>Prezintă două argumente, ilustrate cu câte o secvență din text, care califică fragmentul dat ca pe o narațiune.</p> <p>Argument 1 _____</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>Argument 2 _____</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
11	<p>Numește un text din literatura română, despre care poți afirma că ți-a oferit o lecție de înțelepciune și îngăduință, susținându-ți opinia într-un enunț argumentativ și făcând referință la textul ales.</p> <p>Titlul _____ Autorul _____</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
12	<p>Exprimă, în spațiul rezervat, un punct de vedere cu privire la scopul dialogului intercultural, făcând referință la propria experiență.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

